

Hand-out 30 november 2015

'Heer, laat uw woord spreken op de adem van uw Geest'

(332, Liedboek 2013)

- Olterterperkring 30 november 2015/Evert Jonker

1. *Tekst programmaboekje*. Deelnemers aan de kerkdienst, die dit gebed om de Heilige Geest bewust meezingen, verlangen dat de dynamiek van Gods Geest in de bijbeltekst en in hun eigen bestaan gaat ademen. Maar hoe zit dat? Kerkgangers zijn het toch zeker zelf die verstaan en ontdekken?

Op deze avond bezien we hoe de Geest kan werken in het Woord zelf, als aanbod van buitenaf, uit een andere tijd en plaats dan Olterterp 2015. Hoe de Geest actief is in de ontvanger van de tekst. En ademt of zucht in de vertolking van lied, bede, preek of collecte.

2. Lied 332 is een bede om 'iets' dat groter is dan je zelf en dat toch in je actief kan zijn. Onze geest is kennelijk niet Gods Geest. In de *Confessiones* beschrijft Augustinus hoe hij graag te weten wil komen waar God te vinden is. Hij vraagt het bijvoorbeeld aan de verschijnselen van de wereld, maar die zeggen 'God zijn we niet. – hij is de enige die ons gemaakt heeft'. (*Confessiones*, X,9) Dan bedenkt Augustinus dat God misschien in de ziel, in het geheugen woont, dat paleis met veel kamers. Maar ook daar is God niet zomaar te ontmoeten. En hij zegt dan iets wonderlijks tegen God, met wie hij in die *Confessiones* voortdurend in gesprek is: 'U bent in u, boven mij'. God is er als een horizon, als waarheid van liefde, als een perspectief in onze ziel, maar God is tegelijk groter dan ons hart. God woont boven de menselijke geest, er omheen en tegelijk er ook in. Onze geest is te beperkt om zichzelf te vatten. Augustinus verbaast zich daar diep over (X,15).

2. 'De Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen van God zijn.' (Romeinen 8:16) . We proberen dit wonder van de Geest in betrekking tot onze geest te verkennen. Dat doen we door aan de hand van vier fragmenten van een kerkdienst iets van de thematiek te tonen en daarop met elkaar te reflecteren. De kerkdienst is bedoeld als een ontmoetingsgebeuren tussen God en mensen, er is een dubbele beweging te herkennen: van God naar ons en van ons naar God. De elementen die nader worden beschouwd zijn: lied, preek, collecte, gebed.

3. *Een lied zingen*. We zingen 'O Heer die onze Vader zijt' (836). En reflecteren er daarna op. In de reflectie zal iets worden gezegd over de oorsprong van het lied en over de stille stem in het hart. Kan een lied over de Geest een ontmoeting tussen geest en Geest teweegbrengen?

4. Ook een *preek ter harte nemen* is bedoeld als een ontmoeting tussen God en mens. De dubbele beweging zit er in. Uit het huiswerkartikel over het verstaan als zelf verstaan hanteren we in de reflectie de vierslag: verbeelding, herinnering, taal, en evaluatie. We reflecteren op een preekfragment gepresenteerd: 'in God verstopt'. 17:3

5. *Een duit in het zakje doen*. De collecte is geen pauzegebeuren, maar een betekenisvolle handeling waarin wij ons beschikbaar tonen aan Gods werken van gerechtigheid en barmhartigheid. We presenteren enkele aspecten van de kerstcollecte. We zingen 364:1,2. Reflectie op de relatie tussen onze geest van geven en de Geest van de Gever.

6. *Bidden*. We zingen 364:3-6. Voorbeden. We kijken naar een drempelgebed aan het begin van de dienst. Verhouding Gods naam – onze wens- onze verplichting. Reflectie. Lied 891.

Een drempelgebed

- V: Trouwe God, Dank u dat we ademen, dat we zingen,
dat we leven, in ons dorp, te midden van mensen
- G: Dank u dat u ons omgeeft en omgeven wil met uw liefde
Dank u voor de mensen die om ons geven en voor ons zorgen
- V: Dank u dat we hier tegen u kunnen zeggen
dat het ons spijt van de lelijke woorden,
die we zeiden.....
En van de rare acties die we beter niet hadden kunnen doen....
Het spijt ons van de dingen die geen pas gaven,
voor u niet, voor onze naaste niet, voor onszelf niet....
- G: We hebben het zo nodig dat u ons blijft zoeken
met liefde en vergeving
- V: Goede God, neem ons voor lief.
Amen.

Berkhof.

Openbaring is een ontmoetingsgebeuren. Openbaring als ontmoeting komt van twee kanten, is dus niet ofwel enkel goddelijk objectief, en evenmin niet enkel menselijk subjectief. Doordat God ingaat in onze werkelijkheid maakt God de ontmoeting mogelijk. Eenzijdig van oorsprong, tweezijdig van strekking. Maar God maakt wel ontmoeting mogelijk, maar brengt die niet tot stand. Wij mensen moeten Gods liefde of kracht waarnemen en erkennen, er op ingaan, maar dat kunnen of willen mensen niet altijd. Het gaat niet alleen om openbaring, maar ook om verheldering. Beide zijn nodig. Mensen houden afstand van God, zijn vervreemd van de oorsprong. God moet kennelijk niet alleen onder ons komen wonen (openbaring), maar ook onze ogen openen om Gods presentie gewaar te worden. In gebeurtenissen, godsdienstige praktijken, in Christus, het vleesgeworden Woord. In die dingen steekt communicatie (er is taal in het geding, er worden woorden gebruikt. Dat hele communicatieve gebeuren wordt wel 'Woord' genoemd. Er klinkt in die goddelijke toenaderingen een roepstem, een appèl om goed te leren leven, om gehoor te geven, te verstaan, er naar te handelen. En in dat gehoor geven is eigenlijk ook weer de Geest die doet verstaan en ons bestaan zo verandert dat het zodanig afgestemd is dat we God kunnen ontmoeten en navolgen. God is boven onze geest en kennelijk tegelijk ook in onze geest werkzaam. Als het hoogste goed, de ultieme liefde, als pure positiviteit.

God zet ons Zelf (ziel, hart, geest) in om te verstaan en maakt ons Zelf ook vrij van negativiteiten en van hindernissen om het heilzame van Gods barmhartigheid en gerechtigheid te integreren in ons leven en ontlast te worden van schuld en duizend en een vrezes en in staat worden gesteld het kwaad in ons en rond om ons in te dammen. We worden niet in-actief gemaakt door Gods Geest.

De relatie van God tot ons en van ons tot God is vergelijkbaar met hoe het in vriendschappen en liefdesrelaties toegaat.